

ПРИЄМНИЙ СПОГАД ІЗ ПЕРЧИНКОЮ

Що б не говорили про Івана Васильовича СПОДАРЕНКА його, м'яко кажучи, опоненти, але в хорошому розумінні примусити фактично кожного четвертого чи п'ятого мешканця радянської України читати газету «Сільські вісті» – це й є та перевага над усією пресою тодішньої країни, яка фактично була непосильна рознарядковим виданням. Це була справді народна газета, хоча й мала шапку ЦК КПУ. Але на «шапку», швидше всього, ніхто не зважав. Основним було те, що і як писало видання. Й оте написано було суголосним до душі мешканців особливо сільської місцевості.

Але мені хочеться згадати дещо й інше – ставлення газети та редактора до неординарної особи, його колишнього викладача, декана факультету журналістики Шевченкового університету – Матвія Михайловича Шестопада. Багато ЗМІ України в тому чи іншому ракурсі висвітлюють цю постать, але чогось конкретного, матеріального – не надають.

Вихованці Матвія Михайловича вже давненько переросли у віці свого вчителя. Але більшість із них ще й досі мають у собі вогонь, запалений опальним викладачем, а для них – вічним учителем. І дістатися до могили чи на захід, присвячений М. Шестопаду – насамперед прохання до «Сільських вістей».

Пригадую віншування М. Шестопада з нагоди його 90-річчя. Говорили, згадували, слухали голос, але ж є традиції повної програми. Склали меню скромніше від скромного. Однак і це навчальний заклад не міг здійснити через фінансову скруту. Дзвоню до Івана Васильовича. Так, мов і так, чи не могли б Ви допомогти.

– Скільки треба? – питає.

– Та десь тисяч 2–2,5.

– Приїжджайте, – в трубці.

Приїжджаю. В кабінеті повно людей. Відходимо в інше приміщення. Іван Васильович дістає з шухляди конверт.

Не забираючи більше жодної секунди, дякую й мчуся до інституту. Відкриваю, а там – 2,5 тисячі. Відзначили нормально.

Те ж повторилося і на 95-річчя М. Шестопада.

Рік тому на батьківщині М. Шестопада в Неморозькій школі відкрито кімнату-музей свого земляка. І щоб представникам Інституту журналістики В. Михайлюті та І. Забіяці можна було взяти участь у відкритті цього музею, транспортну допомогу знову надала газета «Сільські вісті» (В. І. Сподаренко).

Іван Васильович не так часто спілкувався із Матвієм Михайловичем, як інші, хто залишив чи міг залишити спогади про нього, тому що останні курси навчався на заочному відділенні журфаку. Та й яке там було спілкування: заліки, екзамени, коридорна суєта під час сесії – і все. Тому нічого й не писав про нього: не хотів вигадувати, не хотів показувати насамперед себе на тлі М. Шестопада. Але виявляється не в цьому суть взаємин. Достатньо, можливо, лише якогось одного слова, питання, зда-

валося б незначної розмови, які потім, з набуттям життєвого, професійного досвіду, як на дріжджах зійдуть, проростуть і займуть вершинну позицію громадянськості.

Мені здається, що відносно до М. Шестопада в Івана Васильовича саме так і було.

Згадуючи чи пишучи про таких знакових випускників журфаку КДУ, як і Іван Васильович Сподаренко, заглядаєш у їхнє минуле, що зберігається чи притрушене пилом в архівах: особові справи студентів. Але яке розчарування одержуєш, що отой п'яти- чи шестирічний період уже ніколи не зможеш відтворити хоча б у найзагальніших, але документальних фактах. Як прикро, що студентів-заочників особові справи, принаймні випуску 1957-го, не збережено. Такі постаті як Іван Васильович Сподаренко переконують, що для історії не має значення, хто яку форму навчання – заочну чи стаціонарну – закінчував. Головне, ким вони після цього ставали.

P.S. Цей матеріал свого часу був надісланий до збирачів спогадів до збірника «Голгофа Івана Сподаренка», але чомусь його не захотіли додати, цим самим «забули» згадати про Шестопада, про якого так тепло свого часу говорив Іван Васильович. Невже ще й досі він комусь незручний?

Іван ЗАБІЯКА,
кандидат історичних наук,
журналіст